

מִיָּה ה' אֱלוֹקֶיךָ שׂוֹאֵל מֵעֲמֶךָ

דברי תורה וחסידות בענייני הכלל הזמן והמקום — גיליון 11 — אייר תשפ"ג
לזכר מִיָּה הַגִּיסְפִים בַּאֲסוֹן מִירוֹן — לִיג בַּעוֹמֵר תִּשְׁפִּיא

שתים עשרה תשובות על ארץ ישראל בדורות האחרונים

א. ישוב ארץ ישראל.

האם החל ישוב הארץ על ידי הציונות והמדינה?

יש להבדיל היטב ובאופן יסודי בין 'יישוב ארץ ישראל' כמעשה של מצווה וקדושה, ולבין מה שהיה נקרא 'בניין העם והארץ' כפעולה לאומית מדינית ששיאה בהקמת המדינה ומוסדותיה, הנשיא, הכנסת, הממשלה, בתי המשפט, הצבא והמשטרה, וסמלי שלטון אחרים, כמסגרת מדינית לאומית לעם היהודי בין מדינות העולם.

וזאת לדעת, מבחינה היסטורית מוצקה - תוכניות של עליה המונית וישוב א"י 'בעת החדשה' [זה כ-300 שנה] על ידי יהודים, לא החלו על ידי הציונים, אלא על ידי יהודים חרדים לדבר ה'. תנועה גדולה ועצומה של עולים החלה בשלוש העליות הקיבוציות של האוה"ח יחד עם בשלושים משפחות מתלמידיו, מאות תלמידי הבעש"ט והמגיד, ומאות תלמידי הגר"א מווילנא, שעלו לשם שמים לקיים מצוות ה' גם בישוב הארץ והמצוות התלויות בה. מני אז באמצעות מאמץ עצום של יהודי חו"ל הנמשך עד היום, ישנה בא"י התיישבות קיבוצית יהודית של יראי ה' ההולכת וגדלה עם מאפייניהם הקהילתיים של שלושת הקבוצות הנ"ל. השכונות החדשות הראשונות מחוץ לחומות ירושלים, והישובים החדשים הראשונים בארץ ישראל, כפתח תקווה, ראש פינה, יסוד המעלה, ועוד רבות אחרות - נבנו על ידי יהודים חרדים שומרי תורה ומצוות.

לעומת זאת, אנשי התנועה הציונית לא חיפשו כלל ליישב את הארץ' ובוודאי לא כמצוות ה'. מטרתם הייתה למצוא ליהודים החילוניים מקום חופשי ופנוי לביטוי לאומי מדינתי ככל האומות, בשפה מיוחדת, בחבל ארץ מסויים, בדגל וכדומה, ובכך לקבל בלעדיות על הנהגת והגדרת העם היהודי כלפי פנים וייצוגו כלפי חוץ. כל זאת לאחר שהבינו כי האנטישמיות ושנאת עשיו ליעקב לא תיפסק גם לאחר שניתנו ליהודים זכויות אזרחיות שוות במערב אירופה. ובמיוחד לאחר שנכחו לדעת בעת 'משפט דרייפוס' הידוע כי אף הניסיון להידמות להם ולהתבולל בקרב הגויים במדינות מערב אירופה הגביר עוד יותר את השנאה הכבושה של הגויים ליהודים, החליט מנהיגם כי מדינה לאומית תפתור את הבעיה. לשם כך - ומשלא נענתה דרישתם מהסולטן לקבל בא"י שלטון לאומי - הם הסכימו אפי' ללכת לקניה או לאוגנדה. רק משאפשרות זו גם נחסמה ולא נותר שום מקום אליו יוכלו לפנות בהסכם עם מי מהאומות, החליטו בלית ברירה כי יתפסו 'טרמפ' על היישוב היהודי בא"י הקיים כבר ממילא. משום כך כל פעילותם הייתה מכוונת לסוג מסוים של יהודים, יהודים חילוניים ו'נאורים' בלבד אשר יש ביכולתם והכשרתם לסייע לבנייה הארץ הגשמי. במהלך הכנותיהם וגיוס המשאבים הכלכליים - שהיו גם בשנות השואה - להקמת הישות המדינית בארץ ישראל, אף העדיפו הם את פיתוח יישוביהם בארץ ישראל על פני הפניותם להצלת יהודים 'לא פרודוקטיביים ולא רצויים' מציפורני הנאצים. שני התנועות אשר המגמות הללו עומדות בראשן, עדיין נאבקות בעוז על אנשים ומשאבים ועל משמעות הקיום בארץ ישראל. האחרונה עדיין מאמינה ומנסה להוכיח את הרעיון הציוני, שכאשר העם היהודי יהיה עם ככל העמים יבואו עליו השקט והשלווה והגאולה השלמה... אבל היהודים החרדים כלל וכלל לא נסוגו מן המאמץ

ליישב את ארץ ישראל ביהודים חרדים עובדי ה' ולומדי תורה ושומרי מצוות יראים ושלמים, לכבוד שמים בלבד, ככוונה הראשונה של **העולים הקיבוציים הראשונים** בעל האוה"ח הק' ותלמידי הבעש"ט והגר"א.

ב. תקומת עם ישראל.

האם תרמה הקמת המדינה לרווחת העם היהודי אחרי השואה?

בחסדי ה', הייתה הקמת המדינה בזמנה כהגדרת הרה"ק מבעלזא 'א ישועה צו דער האנט' - [בתרגום ללה"ק - 'ישועה זמינה לידיים'] וכפי שנימק זאת, משום שלאחר התאפשרה הגעת מאות אלפי פליטי השואה לארץ ישראל. (כפי שכתב אחיו מפיו, במענה לשאלת הרבי מסקווירא ועוד, זצ"ל) פליטים שסורבו מלהתקבל במדינות אחרות. אבל מאז, החופש והרווחה ליהודים בשבעים השנים האחרונות אינם רק במדינת ישראל. היהדות וכל קהילות היהודים ואף כל האנשים ממוצא יהודי **בכל מדינות העולם המערביות**, משגשגים ופורחים כלכלית וחברתית בכל מקצועותיהם בהיטק ברפואה וכו'. בשנים האחרונות אפי' באירן ורוסיה ישנם חיים יהודיים ללא שום הפרעה. וזה לא בגלל או בשל מדינת ישראל. **זוהי ההשגחה העליונה נטו**, שבאה עלינו כרגע בצורה של האידיאל ורעיון 'זכויות האדם' שהתקבע באומות העולם לנוכח זוועות מלחמות העולם. אלא שכדרכם של האומות וכהלכה ש'עשיו שונא את יעקב' - דווקא באמצעות אידיאל זה והרחבתו הטוטאלית של מתן זכויות אלה גם למי שאינם מאמינים בזכויות אלה, הם **מציקים מחרימים ומגנים את מדינת ישראל והיהודים בכל מקום שבו הם יכולים**. איננו באים לקטרג אבל זכויות האדם והרווחה ליהודים שבעקבותיה, גורמים בעולם כולו להתבוללות חמורה של כ-70% מבני העם היהודי שאינם שומרי תורה ומצוות. בארץ ישראל בחסדי ה', ההתבוללות נמנעת למרות קיומה של המדינה ופועלם של ראשי השמאל, בשל השנאה העזה של האוכלוסייה המקומית ליהודים. למרבה הצער והתוגה, דווקא השנאה הזו - כבכל שנות הגלות - היא משמרת בארץ ישראל את יהדותם של ההמונים הרחוקים מתורה ומצוות מלהתבולל בקרב הישמעאלים.

ג. מלחמות ישראל

האם מגן הצבא על המדינה? האם חייליו ראויים לכבוד? ולמה יהודי חרדי אינו נוטל חלק בהגנה זו?

במבט מלמעלה נראה כי הקמת המדינה התאפשרה על ידי הכוחות הלוחמים שפיתחה הציונות, שהתגבש בראשיתה ל'צבא ההגנה לישראל'. אך הניצחון הצבאי הגדול והמרשים ביותר של מדינת ישראל וצבאה היה לא במלחמת העצמאות בתש"ח אלא במלחמת ששת הימים בתשכ"ז. בניצחון עצום על 3 צבאות שצרו ואיימו להשמיד את היישוב, נכבשו שטחי סיני יהודה והשומרון והגולן שגדולים פי כמה וכמה מגודלה של כל המדינה. אבל האופוריה המסחררת, האללת הצבא ויוהרת מפקדיו וקציניו בעקבותיה, נמחקו כולם לאחר **באסון הנורא של התבוסה של שנת תשל"ד בראשית מלחמת יוהכ"פ ו-2700 ההרוגים שלה**. באותה עת גם התוודענו לצרה הצרורה שהגיעה בעקבות ה'הצלחה' של מלחמת ששת הימים. והיא; החזקת מיליוני פלסטינים נאלחים תחת כיבוש ישראלי. ההתאוששות ונס ההצלה הפלאי של היישוב היהודי בארץ ישראל בסוף מלחמת יוהכ"פ הנוראה, הראו למפרע שגם הישגים של מלחמת תש"ח וזו של תשכ"ז, לא יכולים להיזקק לכוח ההצלחה הצבאית וכוחם ועוצם ידם של המפקדים והמנהיגים, אלא הם היו רק בחסדי ה' וברחמיו על עמו - היישוב היהודי של ארץ ישראל. להצילם מעצת אויביהם הישמעאלים ולפנות את מקומם ליהודים פליטי החרב באירופה וצפון אפריקה. הניסים במלחמות אלה למרות מחדלי הצבא הנוראים שהתגלו, מחייבים הודאה והודיה, על הצלת תושבי ארץ ישראל, ואפשרות הגישה למקום מקדשנו. בזמנם אכן הודו גדולי ישראל על הניסים ועל הנפלאות שקרו לעם היושב בציון. אך בשל זיהום הודאה זו בטומאת הגאווה המצחינה של 'כוחי ועוצם ידי' - ובמיוחד לאחר שכה רבים נהרגו במהלך מלחמות אלה - מעדיפים יהודים חרדים שלא 'לחגוג' אותה. ואכן מאז מלחמות אלה, לא נחלה מדינת ישראל שום ניצחון צבאי מוחץ, לא בלבנון ולא בעזה ולא ביהודה ושומרון.

לכן באופן פרטי, מי שבתומו לחם או נפל במלחמות אלה לכוונה זו של הצלת העם, ראוי לכבוד להערכה וזיכרון. אך המנהיגות של המדינה גם בעת מלחמה וגם בתהליכי ה'שלום' אינה ראויה לכבוד והערכה ובוודאי לא לזיכרון. הנהגה המונעת לפעמים משיכרון כוח, משיקולים ראוותניים, מאטימות לב, וגם מחישובים פוליטיים וריבים קטנוניים וצרים המזעזעים את כל מי ששומע עליהם. בעתות מלחמה הם מטילים לקרבות ומסכנים חיי אדם וחיילים ולפעמים אף הורגים באויב, שלא לצורך אמיתי ומתחייב של הגנה. בעיתות ה'שלום' המדומות – למרות שהזוהרו על התוצאות - הם גם ביצעו הפקרת שטחים לחסדי הטרוריסטים והטילים, שהביאו לרציחתם של אלפים בחוצות ישראל. רבים וטובים מחיילי מדינת ישראל, נפלו בפעולות שהיו מיותרות אף בזמן, ובוודאי ממבט מאוחר יותר, כפי שהוכיחו וועדות החקירה הרבות. מי עוד חושב שיהודי החרד לה' ותורתו במאכלו ומשהו ובכל הנהגותיו, יכול להפקיד את כל חייו בידי אנשים כאלה? שלא לדבר על הפקרת חייו הרוחניים והיהודיים כתוצאה משהות תחת מרות חילונית עויינת לעבודת ה' בתורה ומצוות. בתקופה האחרונה, בסרבנותם לשרת, הוכיחו גם מיטב בני השמאל המשרתים בחיל האוויר, כי שירותם הוא 'על תנאי' שמנהיגי המדינה ושופטיה יהיו מיוצאי האליטה שלהם בלבד.

ד. בטחון ישראל

האם תורמים המדינה וצבאה לביטחונם ושלומם תושבי ארץ ישראל?

מדרך הבריות להרגיש 'תחושת ביטחון' כאשר הם רואים אנשי צבא ומשטרה, בפינת הרחובות או בגבולות. אבל אכן אין זו רק 'תחושת ביטחון' כפי שהם עצמם קוראים לזאת. בעוונותינו הרבים, כפי הנראה לעיני בן אנוש, ביטחון אמיתי אין כאן בכלל. המקום הכי מסוכן ובעל הסיכויים הרבים להיפגע בו בגלל יהדותך, הוא ארץ ישראל. הן ברמת היהודי הבודד והן ברמת תושבי ארץ ישראל כולה. אין עוד ארץ שמאויימת כל כך מכל אויביה מסביב באלפי טילים וכלי משחית של אויבים מושבעים והזויים. אין עוד ארץ הנמצאת באיום השמדה גרעיני מוחשי מצד ממשלה קיצונית כמשטר הדתי הערבי של אירן הקיצונית הנהנית מסיוע / תמיכה / שתיקה של מדינות העולם. גם הסיכונים כיום ליהודים באירופה וברחבי העולם הם בעיקר על ידי מוסלמים המושפעים ממאבקם במדינת ישראל. בכך המירה הציונות חלק מהשנאה של העולם הנוצרי, בשנאה של העולם המוסלמי. אמנם הצבא וכוחות הביטחון שומרים ברחובות ועל גבולות ישראל כנהוג בכל מדינות העולם, ומדי פעם גם מבצע קטן כזה או אחר בהצלחות מוגבלות מאוד, אם בכלל. אבל השיפור העיקרי והמאסיבי ב-20 השנים האחרונות הן דווקא ההתרחשויות הגיאופוליטיות האדירות האחרונות במזרח התיכון שפעלו לטובת היישוב היהודי בארץ ישראל, דהיינו פירוקם וריסוקם וכתישתם של אויבנו המרים במדינות הקרובות אלינו במלחמותיהם האכזריות שביניהם לבין עצמם, ונדידתם של מיליונים לאירופה הספוגה מדמינו - והם ניסים גלויים המתרחשים לנגד עינינו. אלו אירועים אדירים של חסדי ה', בזכות עובדי ה' ולומדי התורה, שלא נצפו על ידי שום מודיעין, ואין לצה"ל שום חלק בזה. גם ישיבתם בשקט של מאות מיליוני הישמעאלים מסביבנו, כל כך הרבה שנים מבלי להתאחד כולם כנגדנו - ולו רק במסע רגלי המוני אל עבר הגבולות – הוא כמו כל מה שמנינו, נס גלוי ומתמשך הבא רק ברחמי ה' על עמו היושב בציון, והיא בוודאי תלוי בזכותו של כבוד השמים הנעשה ע"י היהודים החרדים בארץ ישראל.

ה. שלום על ישראל

האם הביאה או תביא המדינה שלום עם הישמעאלים או חלקם?

פעם אחר פעם נוכחנו כי לא בידי אנוש יושג השלום עם שכנינו. לאחר שממשלות ישראל הציעו לערבים את כל השטחים כמעט שנכבשו ב-67, ואת מחצית של ירושלים. גם לאחר שנות עבודה רבות של שרי חוץ אמריקאיים, ואין ספור הצעות תוכניות ורעיונות של נשיאים וראשי ממשל מכל העולם, ונגד כל היגיון שבעולם, אין הישמעאלים ה'פלסטינים' מסכימים לקבל דבר ולחיות בשלום אתנו. הסכמי אוסלו התבררו

כהונאה גדולה ואדירה, שרק האליטות מייסדי המדינה לא ראו ולא חששו לה. הסתבר שהם נאחזו בקש הדל של ההסכמים הללו מצורך נפשי לא מודע וכמוצא אחרון **להצדקת תזת המפעל הציוני ל'נרמול' העם היהודי ככל הגויים ולהפסקת השנאה כנגדו**. אבל, לא שוויון ולא זכויות האדם, לא שני מדינות ולא מדינה אחת לא דיל כזה ולא אחר. שום תקווה ריאלית לא נראית באופק, והישמעאלים ה'פלסטינים' רק רוצים להיות במקומנו. גורמי הביטחון כמו רבים מאזרחי ישראל מבינים כבר **שגם כוח צבאי חזק לא יביא את הישועה**. השנאה של הפלסטינים, אי ההסכמה הטוטאלית לקבל את היהודים בארץ ישראל, ורצונם להעיף את כולם לים, רק מחמירה ומתגברת למראה ה'תקומה והתחיה הישראלית'. ה' ירחם ישמור ויציל. לנוכח תרבותם של פראי האדם הללו שהתגלתה במיוחד בשנים האחרונות, זו טיפשות מופלגת שלא תאמן – לצפות עוד לשלום בין היהודים ולבין הישמעאלים, שיחזיק מעמד יותר מייחסי ה'שלום' שביניהם לבין עצמם. השלום בין מצרים וירדן לבין מדינת ישראל, אינו כלל וכלל **בין העמים המצרים והירדנים**, אלא עומד כל כולו על **האינטרסים הכלכליים של מנהיגי שתי מדינות אלו** הנתונות כרגע במדינות המערב העשירות והחזקות, ופחדן מפני האויב האירני שיעי המאיים גם עליהם. הירדנים ושלטונם ה'מלכות ההאשמית' הזרה לעמם, שמונה על ידי הבריטים, בכלל מעוניינים לוודא שארצם בעצמה לא תהיה מדינת הפלסטינים המונים 80% מתושביה. כך גם הסכמי השלום האחרים שנעשו בתקופה האחרונה ואלו שעוד ייעשו. **ניתן בהחלט להבין ולהאמין שגם אלו הם חסד ה' על עמו**, ולא איזו הצלחה מדינית אדירה של תנועת הציונות ויומרת שיטתה.

שונאי הדת והיהדות, אף טוענים חזר וטעון, שמדינת ישראל כובשת ושולטת בעם אחר. אך **האמת היא הפוכה**, מאז הניצחון הצבאי במלחמת 'ששת הימים' ערביי ארץ ישראל - כולל אלה הנמצאים כאזרחים בתוך מדינת ישראל - מהווים מיעוט לאומי מסוכן עד מאוד העוין את מדינתו. הוא המיעוט הלאומי מבין הכי גדולים בעולם (כ-40%) יחסית לאזרחי המדינה. והוא מיעוט לאומי ששייך ומזדהה עם אומה אדירה עשרות מונים מן העם היהודי. מיעוט המנצל את כוחו בין בכוח ובין בשלום, לחסל את קיומו של היישוב היהודי, **והוא מי ששולט על בטחונו ושלוות קיומו של היישוב היהודי בארץ ישראל** כפי שרק נוכחנו בפרעות תשפ"א.

במצב העניינים של ימינו, כולם מבינים גם מימין ומשמאל, **שלא ניתן להכריע מיעוט גדול זה במלחמה וגם לא ניתן להשלים איתו**. בעיני אדם מושכל, תושבי ארץ ישראל למעשה **לכודים לגמרי בידיהם** של הישמעאלים בבחי' לא להקיא ולא לבלוע. ברצותם יהיה שקט הקנוי בזהב ובכסף ועוד, וברצותם יתפרעו בתאוות רצח ומהומות וישלחו טילים אל לב האוכלוסייה בכל ערי ישראל, ואין מושיע. ה' ירחם ויצילנו מהם.

כאז אצל המלכים הפריצים והדוכסים הרשעים, כן היום. **רק הפרקטיקה העתיקה של היהדות בניהול משברי הגלות**, בתפילה לסייעתא דשמיא, בהכנעה של איפוק הנובעת מההכרה בענותנו ובגלותנו, ובתושייה של תמרון מדיני מפוכח וצנוע בין רשעי עולם ומדינותיהם - **היא המוכיחה את עצמה שוב ושוב בחסדי ה'.**

ו. עם ישראל

מה היה הוויכוח שבין היהדות החרדית ולבין הציונים והציונות הדתית? והאם הוא הוכרע?

לאחר יותר ממאה ועשרים שנות ציונות הולך ומתברר כי מהותו של העם היהודי היא באופן בלעדי, תורתו ודתו. כדברי רבי סעדיה גאון העתיקים מלפני יותר מאלף שנה. **"אין אומתנו אומה אלא בתורתה"**. מהות האומה היא חבר אנשים שנבחרו על ידי הקב"ה והם גם קיבלו עליהם את עול תורתו ומצוותיו. זה מה שמחבר בין יחידי האומה בכל הדורות ובכל הזמנים ובכל הארצות. זה **ורק זה מה שמגדיר אותם מאז ועד היום**. שאיפת נפשם בכל הדורות היא לממש את התורה והמצוות בשלמות **קודם כל באופן אישי על ידי כל פרט ופרט**. וכמובן אחר כך בסייעתא דשמיא כשיתאפשר, עבודת ה' וקיום תורה ומצוות גם באופן קיבוצי כאומה נבחרת בארצה ובמצוותיה, במולדתה, ובלשון קדשה, **ולא להיפך**. הציונים חשבו וטענו שאומה נוצרת ומוגדרת ככל העמים והלאומים, כחבר אנשים החי יחד בחבל ארץ במדינה במולדת בשפה בתעשייה

בחקלאות בתושייה וב'כוחי ועוצם ידי'. ולכן כש'נגאל' ויהיו לנו את כל אלה כבר אין צורך לתורה ומצוות וכך גם תיפסק שנאת עשיו ליעקב. אנשי הציונות הדתיים מביניהם חשבו שלפחות 'התחייה' הדתית של העם תתעורר מבין המרכיבים הלאומיים והארציים גרידא. אך בהיסטוריה הקצרה של מדינת ישראל, נוכחנו **שסט הערכים החילופיים שהציעה הציונות על כל חלקיה החילוניים והדתיים גם יחד, להגדרת העם במקום התורה והמצוות, או לצידי - ח"ו - התבדו והתאיידו מזמן** מדעת הקהל החילונית ומרוב רובה של אנשי הציונות הדתית. זה מזמן הפכו כל האליטות החברתיות שיסדוה, אלה המהווים את 'מלח הארץ' - הקיבוצים, אנשי התעשייה, וההתיישבות, אנשי הכלכלה, האקדמיה, המשפט התרבות והתקשורת, לאנשי שמאל קיצוניים - אנשים 'אוניברסליים' כלל עולמיים שבנאיביותם אינם רואים שום הבדל בין יהודי לגוי. אליטות אלה זנחו כל סממן תרבותי של העם היהודי, אינם מאמינים כלל בייחודו של העם היהודי, ילדיהם אינם יודעים אפי' את תיבות שמע ישראל, והשיר השנוא עליהם ביותר הוא ההמנון הלאומי. הם דוגלים ב'מדינת כל אזרחיה' תוך כדי הסכמה שקטה להיטמעות והתבוללות במרחב השמי / הערבי / הכנעני, מסביב. בהתנכרותם ליהדותם מוכנים בכל רגע לעזוב את מדינת ישראל לחו"ל. הם עברו 'מהפך תודעתי' עמוק, והם הם החרדים לכל קיפוח של 'זכות' קלה של אויבינו המרים הגלויים בתוך הארץ וביהודה ושומרון, אך בזים ולועגים לקיפוחם השיטתי של אחיהם מעדות המזרח והפזורה. אליהם מצטרפים וחברים גם רבים מאוד מאנשי הציונות הדתית שאינם מתחשבים בכך שחבריהם בעבר, לדרך הציונות הדתית, הם **השנואים ביותר** על אליטות אלה. המחשבה כי התחייה הלאומית תעורר את הדתית התבררה כמוטעית ב-180 מעלות, תחיה הלאומית הולידה דווקא את השנאה העזה ביותר אל התחייה הציונית דתית ואל מפעל ההתיישבות שלה ביהודה ושומרון. החוסן הפנימי, הלכידות הבסיסית של החברה הישראלית כעם וכאומה 'מודרניים' נמצאים בימינו בסיכון הגבוה ביותר להתפרקות וקריסה. האלימות הרבה בשימור שליטתם במערכת המשפט, קריאות הסרבנות וה'גזורו' של הצד השמאלי, וקריאות ה'בוגדים' מהצד הימני והדת"לי שאין ביניהם שום דבר משותף, נשמעים כבר ברמה, ומכאן הדרך למלחמת אחים קרובה ח"ו. הוויכוח הוכרע בצורה ברורה ומוחלטת. העם היהודי אינו יכול מוגדר ולהתקיים כעם אלא בתורתו **ובה** בלבד. הדבק היחיד שעדיין מלכד את **המירב הגבוה ביותר** של יושביה **היהודים** של ארץ ישראל, הנה תורת ישראל ומסורת ישראל בהיקפה הרחב. כשתורת ישראל ומצוותיה על פי הדרך החרדית / האורתודוקסית הם **הגרעין היחיד** המקיים אותה. כל החלקים הארציים והמדינתיים האחרים שנמצאים בארץ ישראל, כמוסדות, רשויות, גופי ממשל ושלטון לסוגיהם השונים, נתונים לטלטלה עזה של אי אמון ופירוק קונסרוקטיבי יסודי. ה' ישמור ויציל. נראה שרק מה שזקוק ונדרש מהם **לצרכים ההולכים וגוברים** של עבודת ה' וקיום התורה והמצוות של היהודים החרדיים ומשפחותיהם, הם אלו שיש להם ערך ותוחלת, ולאילו בלבד יש ויהיה זכות קיום בסייעתא דשמיא.

ז. תורת ישראל

האם יש למדינה חלק בפריחת התורה והיהדות בארץ ישראל?

אכן אנו עדים לפריחה עצומה של היהדות החרדית בארץ ישראל. הישיבות, הקהילות, חצרות החסידות, בעלי התשובה, עדות המזרח, משגשגות וגדלות בקהילות חדשות, שכונות וערים חדשות ומתפתחות במהירות. **בעיקר** על ידי מיליארדים רבים של כספי סיוע ותמיכה המגיעים כל שנה **מנדיבי עם חרדים בחו"ל**, המהווים - כאז - כיום את כספי ה'כוללים' והשדרי"ם העדכניים. משאבים כלכליים מעטים מגיעים ממוסדות המדינה, על ידי מלחמות נציגי היהדות החרדים במוסדות השלטון המבקשים לקבל את חלקם מן המיסים המשולמים גם על ידיהם. חלק הניתן בעיקרו על ידי הנחות שונות במיסים למשפחות ברוכות ילדים. אך כל זאת קורה בדרך כלל בעל כורחה **ולמרות** קיומה של מדינת ישראל והתנכלויותיהן התמידיות של 'ראשיה שריה שופטיה ויועציה' וגם **דתלי"ה**, למה שהם מכנים 'חברת הלומדים'. העסוקים תדיר בשנאה ארסית ליהדות אמיתית ושורשית של תורה ומצוות, המלווה בהצגה זדונית של נתוני שקר ודמיון של ניצול השלטון וחליבתו בידי

היהדות החרדית הבטלנית והפרזיטית. אלו **ניסי ההשגחה העליונה בלבד**, בהצלחת נציגי הציבור החרדי העומדים בשליחות רבותיהם, להציל מעט משאבים, למנוע גזירות ולעמוד בפרץ מפניה. יכולים להיות **'הרבה שליחים למקום'** ואין בכך שום זכות ישירה למדינת ישראל ומוסדותיה, כל עוד אין הדבר נעשה מתוך רצון וכוונה ראויה. לראיה - קחו את עדות המזרח שהגיעו בהמוניהם לארץ, אך לא השכילו לעמוד על נפשם ועל יהדותם בראשית ימי המדינה. הם הועברו על דתם ומורשתם פשוטו כמשמעו, ובניהם ממלאים את בתי הכלא ושכונות הפשע. **עד היום** ראשי השלטון הללו, בסיוע כתבנים פופולריים ועיתונאי שבועונים נבובים או טפשים - משתפי פעולה - שמתוך היהדות החרדית, מראים פנים חיוביות ועוסקים בפיתויים שונים ומשונים 'לשלב' את היהודים יראי השמיים בצבא באקדמיה ובכלכלה, וב'ישראליות' המפעימה שב'ארץ הנהדרת'. **כאשר ברגע האמת כשהתמימים מביניהם כבר עמוק בידיהם, יכריחו אותם לוותר על עיקרי יהדותם.** יגלחו את זקניהם, יטמאו אותם בכוח בלימודים משותפים ובשירה עם בנות ונשים, בטנקים, ובמגדלי השמירה. בקורסים מעורבים ובהצגות ותהלוכות תועבה. אף יקפחו אותם במימשל בקצונה ובפיקוד, ואת העקשנים במקצת גם יאשימו ב'הדתה'.

ח. 'מדינת ישראל'

מה היחס הראוי ל'מדינת ישראל'? ומהי דעת הנהגת היהדות החרדית?

מחלוקת גדולה הייתה בעניין זה בין היהודים שומרי התורה והמצוות בדור שלפני פנינו. לפי הרבי מסאטמאר ומקצת ממנהיגי היישוב הישן בירושלים, והרבה מגדולי ישראל בחו"ל, עצם קיומה של ישות מדינית על ידי יהודים בארץ ישראל, אף אם היא תתנהל כולה על ידי יהודים חרדים על פי התורה והמצוות, היא אסורה פסולה וטמאה. היא 'מרידה במלכות שמים'. היא מעמיקה את הגלות וייסוריה, כל עוד לא הגיעו המשיח והגאולה השלימה בידי שמים בלבד. לפי דעה זו, היהודים החרדים וכל שומרי התורה והמצוות בארץ ישראל משחקים באופן לא מודע ולמרות רצונם, **כ'מאמין - האידיוט השימושי'** [אדם שאמונתו התמימה מנוצלת לרעה בידי אלה שהוא נותן בהם אימון] **בתסריט ה'גורלנו בידינו' של החזן הכפרני הציוני חילוני.** בהתאם לכך גרס הרבי מסאטמאר וסיעתו כי בזמנינו אין כל מצווה בישיבה בארץ ישראל, ואדרבא - כל הגר בה עלול מאוד ללקות ולהיות נגוע בדעות הכפרניות של יושביה, ולהשתתף בע"כ במעשה המרידה הגדול נגד מלכות שמים, אם לא שיעסוק במחאה מתמדת נגדה. לפיכך אין לבקר בה, אפי' לא במקומות הקדושים שנכבשו על ידה, והיא המקום הגרוע ביותר לשומרי תורה ומצוות, והפסד ישיבתה מרובה משכרה.

מנגד לפי הרב אי"ה קוק ותלמידיו, מדינה של יהודים בארץ ישראל אף אם כולה מתנהלת נגד התורה והמצוות היא דבר קדוש ועילאי, **'יסוד כסא ה' בעולם'**. היא אתחלתא דגאולה, בקיבוץ רבבות מישראל בתוכה, ולמוסדותיה דין מלכות ישראל. לפי דעה זו, החילונים משחקים באופן לא מודע ולמרות התנגדותם, **כ'חמורו של משיח' בתסריט הגאולה המשיחי של החזן הציוני - דתי.** בהתאם לכך מצוות יישוב ארץ ישראל היא הנעלה שבכל המצוות ומכפרת היא על כל עוון ועל כל פשע של היושבים בה, שכן הם עוסקים בגאולה הבאה **מלמטה למעלה** התלויה גם במעשי אדם דרך התחייה הלאומית, בארץ, שפה, ועם, וכל כוחות החול של האדם והחברה וסוף התשובה הרוחנית ליהדות ומצוותיה להגיע. לכן ניתן לכפות מעשים אלה בכוח גם על החילוניים וגם על הישמעאלים, ואף להתקדם בפעולות ומעשים לעבר המקדש והר הבית, ולהכריח את בואה של הגאולה השלמה.

אבל לפי דעת רוב גדולי ישראל בארץ ישראל, צדיקיה ומוריה של היהדות החרדית המרכזית, אין במדינה ומוסדותיה כשלעצמם לא קדושה ולא טמאה. ההתייחסות למדינה היא לפי מעשיה ושימושיה כמו לכל מדינה אחרת בעולם. [יחס 'אינסטרומנטלי'] שכן, ייחוס קדושה או ערך כלשהו לאירוע או למעשה, תלוי בפועל רק עד כמה כוונותיהם וערכיהם של העושים את המעשים הללו, טובים וקדושים. לפיכך, אין בקיומה של המדינה עצמה ומוסדותיה כריבונות יהודית בארץ ישראל, לא רע ולא טוב כשלעצמם, אלא ככל מעשה ופעולה אחר - מעשיה יקרובה ומעשיה ירחוקה.

וכפי שאנו יכולים ללמוד ממה **שאמר ונימק** הרה"ק ר"א מבעלזא זצ"ל על המדינה, "**א ישועה צו דער האנט**" [בתרגום ללה"ק 'ישועה זמינה לידיים'] מכיוון שבעת הקמתה היא היוותה מקום ומפלט מעשי לאלפי פליטי השואה שמרבית מדינות העולם סירבו להכניסם אליהם, תמכה מעשית היהדות החרדית המרכזית ואף השתתפה בהקמת ריבונות זו ובקיומה, למרות מחשבותיהם וכוונותיהם הרעות והזדוניות של מקימיה. לפי דעת מקצת האדמור"ים לבית רוזין זצ"ל **בזמנם**, אף עצם הקמתה של המדינה ויומו, היה בו בזמן משום שמחה והודיה. אולי כהמשך להגדרתו של החפץ חיים להצהרתו המדינית של הלורד בלפור בשם הממשלה האנגלית [שקיבלה מאת העמים האירופיים את ה'מנדט' - דהיינו הסמכות על ארץ ישראל] בדבר זכותם של היהודים לבית לאומי בארץ ישראל - '**א שמייכל פון הימל**' - חיוך מהשמים. לדעה זו, ערך ריבונות זו – הינו כמו ערכו של וועד בית גדול או הנהלה של חברה תעשייתית ענקית – **הערך תלוי בתוצאותיו**. ככל שמשטר המדינה, ומוסדותיה, יאפשרו ליהדות החרדית לקבל ולבטא את כוחם, ככל שממשלתה ומשאביה, יתמכו **ביהדות של תורה ומצוות וכבוד שמים** בארץ ישראל, כך תהיה חשיבותה וערכה של המדינה ומוסדותיה. ואם להיפך אז בהיפך ח"ו. לכן, לדורות, **אין ביום כינונה של ריבונות זו שום דבר או תאריך מיוחד**. אדרבא ביום זה הוכרזה מלחמת המדינות הערביות ביישוב הישראלי שגבתה **ששת אלפים קרבנות**, רח"ל, שהיוו כאחוז אחד שלם מכל יושבי ארץ ישראל.

בזמנינו הוכרע הוויכוח הגדול. משמאל - העמדות הישנות והקנאיות נגד ההנהגה המרכזית של היהדות החרדית ודרכה, עדיין נשמעות ברמה פה ושם ולצרכים שונים, אבל מעשית - **מרביתם הגדולה מאוד של עובדי ה' ולומדי התורה מתגוררים בגבולות ארץ ישראל**, ואף תלמידי הצדיקים המתנגדים ובני קהילותיהם, מתרחבים מקימים ומחדשים מקומות יישוב ענקיים דווקא בארץ ישראל, ואף עצמת קהילותיהם שלהם בחו"ל נמדדת - בעיניהם - לפי **כוחם בארץ**. ומה שנראה לעין מפוכחת הוא, **שסדר היום החרדי בארץ ישראל הוא המשפיע והקובע את סדר יומן החרדי של שאר הקהילות בעולם** העוסקות בו בכל ביטאוניהם.

ואילו מימין - מאחרי הסכמי אוסלו המבישים וההתנתקות, ולנוכח השלטון העריץ והאליים של אליטות אנשי המשפט הנעזרים בחבריהם בתקשורת ובעשירי הכלכלה והחברה, **הולכים ופוחתים מאוד** האנשים התמימים שעדיין מאמינים באמת ובכל ליבם כי **מוסדות המדינה** הם 'אתחלתא דגאולה' כלשהי.

אבל במרכז עומדים בני היהדות החרדית בארץ ישראל בשליחות רבותיהם – רוב גדולי ישראל בארץ ישראל, המשתדלים להשתתף במשחק הדמוקרטי בכל כוחם ויכולתם, כפי שעושים יהודים בכל מקום אחר בעולם. במטרה מעשית וקיומית לאפשר את קיומם של חיי עבודת ה' ושמירת תורה ומצוות בהרחבה, באמצעות נטילתם בחזרה של משאבי השלטון והארץ השייכים להם והנלקחים מהם במיסים וארנונה כמו מכל יתר העם. **הוכח גם שבדרך זו הכפילו היהודים החרדים המכוונים על ידי דעתם של גדולי ישראל המרכזיים בארץ ישראל, את כוחם האלקטורלי פי ששה מעת קום המדינה, ועוד היד נטויה**. לפיכך לדעתם של צדיקי וגדולי ארץ ישראל והרבה מאוד מגדולי וצדיקי חו"ל – מצוות יישוב ארץ ישראל והמגורים בה בעבודת ה' וקיום מצוותיה התלויות בה, **הינם גם כיום הזה, מצווה גדולה** עד מאוד. **היא אפשרית וברת השגה** למרות הניסיון הכבד של פגעי הציונות וההשכלה והקשיים בארץ ישראל. אדרבא, הניסיון הגדול מלמד וגורם כי בזמנינו, עיקר המאמץ היהודי בקיומם של חיים יהודיים של עבודת ה' בתורה ומצוות לכבוד שמים, הולך ונעשה בארץ ישראל.

ט. על ישראל שלום

כיצד הצליחו הציונים כל כך במעשיהם? ומדוע ניגפה היהדות החרדית מפניהם – ציבורית - ונתרה במיעוט?

הציונים בעקבות המשכילים וכל אלו שהלכו אחריהם ניצלו שני כוחות עצומים שהופיעו ברחבי העולם לפני כמאתיים וחמישים שנה, על מנת להתאחד ולפעול יחד **לשינוי פני העם היהודי ושינוי הגדרותיו ההיסטוריות כעם על ידי שמירת תורה ומצוות**. הכוח הראשון הוא **התפקדות העמים האירופיים מאמונות ההבל הדתיות שלהם** ובעקבותיהם **ביטול שלטון אנשי הדת והמלוכה מעליהם, שבאו בעקבות מאות שנים של מלחמות נוראות בין מלכי ושליטי עמי אירופה, מאמיני האמונות הנוצריות השונות, ולמותם של מאות מיליונים במלחמות אלה**. הכוח השני הוא **הקישוריות** של ידע, אמונות ודעות, שהתאפשרה בעולם מאז המצאות דפוס הספרים, והלכה וגדלה עם המצאות המדע בתחומי התחבורה האנרגיה והרפואה, שאפשרה להמוני בני אדם בני ארצות ולאומים שונים **להתאחד** [באמצעות עיתוני מידע

והשקפה יומיים] לא על בסיס **אמונתם ודתם** או שייכותם המעמדית למלכים ופריצים או כמרים ששעבדו אותם ורדו בהם, אלא על בסיס **לאומיותם, מוצאם ושפתם, וכך ליצור מדינות לאום באמצעות רעיונות משותפים** כגון **החירות והשוויון** והשגשוג הקסומים שהובטחו להם באמצעות ההשכלה והמדע והמשך פיתוחם על ידי **אחוות בני האדם** הדומים להם **בלאומיותם = שפתם ארצם ומולדתם**.

להוותנו **בהתאחדותם הם הצליחו !!!**. חשבו המשכילים והציונים כי דווקא האמונה היהודית בקב"ה, בתורה, ובעבדיו הצדיקים, היא הסיבה למחלוקות והפילוגים העזים בכל קהילות ישראל. טענו הם שככל הגויים בית ישראל - ובהיעדרם של האמונה ושמירת התורה יוכלו גם הם לאחד את כל היהודים על בסיס לאומי בלבד, ובאחדותם זו **לא ייצר מהם דבר'** ולפעול יחד לשם הגדרתו של העם היהודי **בהגדרה לאומית בלבד** כפי שהגדירו את עצמן מדינות אירופה אחרי כיליון שלטון הדתות והמלכים. הם התחילו לשאוף להשגת ארץ משלהם, שפה משלהם, באמצעותם יהיו בעלי חירות ושוויון ביניהם עצמם ובעיני הגויים, וחופשיים הן מהגויים והן מהיהדות התורנית ורבניה גם יחד. בעוונותינו הרבים, **בכך הם הצליחו!** הם גם **הדיחו את מרביתו של העם היהודי מעבודת ה'** מאמונת חכמים ובעקבותיהם מתורה ומצוות. **ובעיקר הם הצליחו להתאחד** ולאחד רבי רבבות יהודים בכל הארצות והמדינות וביניהם גם יהודים דתיים רבים לקיומם של כינוסי ה'קונגרס הציוני' כבר החל משנת **תרנ"ז** לצורך הפעילות הציונית שהניבה בסופה את הקמת המדינה החילונית בארץ ישראל ולהשתלט באמצעותה על כל העם היהודי. הצלחה זו והשיגיה הרבים הלכו נמשכו לפחות עד לתקופה האחרונה, **בה נשמעו כולם כאחד למוסדות השלטון שלהם, הכנסת, מערכת המשפט, והממשלה, ונהגו יחד על פי כללי המשחק הדמוקרטיים**.

מאויבי תחכמני; לדאבוננו לקח לה ליהדות החרדית 15 שנה בכדי להבין שגם על היהודים החרדים בכל אירופה להתארגן ולפעול יחד - עד **לוועידת היסוד של מארגני אגודת ישראל בקטוביץ בשנת תרע"ב**. ועוד 10 שנים! [ביניהן שנות המלחמה העולמית הראשונה] לפעול **להקמתו וכינוסו של המוסד העליון שיהיה מקובל על כולם** הלא הוא מועצת גדולי התורה - מכיוון שרק באמצעות ציות אליו יש סיכוי לפעולה יחד - עד שהצליחו אותם מארגנים לארגן את גדולי ישראל יחד לכנסיה הגדולה הראשונה בווינה בשנת תרפ"ג!!! **ובינתיים נסחפו עוד מיליוני יהודים** או לחיקם של התנועות הלאומיות והמודרניות הרבות - ביניהן הציונות - שגדלו באירופה. או לארצות הברית הצפונית והדרומית, תוך כדי ניתוקם ואובדנם מתוככי היהדות, הי"ו.

י. אגודת ישראל

האם יש עוד צורך ותפקיד לאגודת ישראל בזמנינו?

מבחינת היהדות החרדית, היצירה הגדולה ביותר שקמה ליהדות בזמנים אלה, הייתה תנועת אגודת ישראל, שלראשונה עוד בחו"ל איגדה ואיחדה את מרביתם של שלומי אמוני ישראל עם רבותיהם, לפעולה ולעשייה מאורגנת למען כבוד שמיים, לטובת הקהילות החרדיות עצמן וגם במגעם מול רשויות השלטון בכל מקומות מושבותיהם. כיום יש לדברים אלה **בארץ ישראל חשיבות ערכית מיוחדת**. שכן בכל ארצות המערב והמזרח ואפילו באירן ורוסיה, שולטים כיום חופש הדת, איש כבר אינו מתעניין בטיבם ומעשיהם הדתיים של היהודים החרדים כל עוד הם אינם מפריעים לאחרים. חיים הם שם בשלווה ובשלום כמו עשרות רבות אחרות של מיעוטים בני אמונות ודתות מכל הסוגים. כבכל הארצות כיום, **דתם ואמונתם של אנשים אינה עניין כמעט לשום פוליטיקה ולשום עניין מדיני**, ואנשים דתיים מכל הסוגים כמעט אינם יושבים בממשלות ובפרלמנטים בתור שכאלה. היהדות הינה אישית ופרטית, ומקסימום היא גם קהילתית. לעומת זאת בארץ ישראל, היהדות החרדית ואמונתה, המלחמה המתמדת בעד ערכיה, **הינה מוחשית ובעלת עניין ערכי ופוליטי ממשי בכל רבדי החיים**. ככל הידוע לכותב שורות אלו אין דומה בכל העולם המערבי לתופעת הימצאותם של אנשים אורתודוקסים מאמינים כלשהם בממשלה מערבית מודרנית, כפי שאנו רואים כאן. לכן גם שונאיה של היהדות החרדית, נאבקים בה ובכל חלקיה בכל דרך, ובאותם כלים, עד שקניית כוס חד פעמית או שליחת ילד למעון הפכו לעניין הקשור לעניינים של יהדות ואמונה וכבוד שמיים. בדור האחרון דווקא כאן בארץ ישראל ובאמצעות ההנהגה המאוחדת של צדיקי וגדולי תנועות אגודת ישראל ובנותיה, הוא המקום והדרך לניהול המאבק המרכזי העולמי למען כבוד שמים וביטוי במציאות עכשווית עדכנית. **אלה הם רק ייסורי ארץ ישראל ובהם היא נקנית לעם ה'**. וכאן הניצחון מובטח, ואלפי אלפים עובדי ה' שומרי תורה ומצוות נוספים הם העתיד הגדול הצפוי כאן אי"ה.

החידוש העצום בהקמת אגודת ישראל היה בכפיפות הנדרשת לצדיקים ודעת תורה שהיא לא רק לצדיק והגדול האישי שלך, אלא לצדיקים והגדולים של ההנהגה המרכזית והמאוחדת מתוך ההבנה העמוקה שהביעו רבותיה, **שכל קהילות היהדות החרדית נושאים באחריות משותפת אלה לאלה, בכל השאלות העולות על סדר היום, ונדרש לכך מוסד עליון מאוחד שיהיה מקובל על כולם ושישמעו בקולו**. כיום בא"י, הדברים הללו נכונים שבעתיים. **כל אנשי היהדות החרדית** לכל חוגיהם וקהילותיהם, **חייבים להתייחס** ציבורית פוליטית ומעשית לשאלות רבות משקל של יהדות ומציאות, 'דת ומדינה', וקודש וחול, אמונה וכפירה, הדתה וחילון, כמו גם לשאלות ביטחוניות וכלכליות כלליות העולים על סדר היום בארץ ישראל. והתשובות לשאלות אלה **חייבות לבוא מתוך כפיפות לצדיקים וגדולים בהנהגה מרכזית בעלת אחריות הדדית כלפי קהילות אחרות**. לדוגמא, בחוק הגיוס לא ניתן להתפשר עם השלטונות על חשבון קהילות חלשות שימלאו את המכסות אותן דורשים השלטונות, ולא ניתן להקצין במלחמה מול השלטונות על חשבון קהילות אחרות שלא יעמדו במלחמה מול השלטונות. כמו כן, תקצוב המדינה למוסדות החינוך שיעורם ואיכותם, חייב להיעשות מתוך מחשבה ואחריות רבה על כל סוגי המוסדות והקהילות, ולמנוע הן את חניקתם מחוסר תקציבי, והן את השתלטות מוסדות המדינה עליהם בעושר תקציבי. שאלות שכדוגמתן בזעיר אנפין, ישנן ליהודים חרדים, גם במקומות אחרים בעולם. אך כל קהילה ורבניה, פותרת זאת לעצמה בלבד, מבלי קשר ואחריות לקהילות אחרות.

רוב הקהילות החרדיות בא"י מתנהלות על פי דעת הנהגה המרכזית החרדית במועצוגה"ת כשנציגיהם יושבים במוסדות השלטון ונאבקים במשחק הדמוקרטי מתוך מוסדות השלטון עצמם על סדרי חייה ומשאביה של היהדות החרדית. **מיעוטם עושים זאת במחאות ובהפגנות מחוצה להם**. אבל כולם נוטלים חלק בהחזקת היהדות התורה והמצוות וגורמים את כבוד השמים המרכזי והמשמעותי הניכר והנראה ביותר במרחבי ארץ ישראל ומשם לכל העולם.

הצדיקים והגדולים מייסדי אגודת ישראל הם שהקימו בארץ ישראל מחדש את היהדות החרדית הצומחת. הם שהוציאו באמצעות מוסדות החינוך העצמאי ואחרים קדרים עצומים של לומדי תורה, עובדי ה', מגדלי משפחות, ומאמינים בני מאמינים, משגשים ופורחים בארץ ישראל. למרבה הפלא זה קרה נגד כל הציפיות של מנהיגי המדינה וחוקרים שונים שהספידו זה מכבר. מבחינה היסטורית דעותיהם והחלטותיהם של מועצות גדולי התורה מתבררות כשקולות והמאוזנות והפרגמטיות ביותר בכל התקופות והתהפוכות הקשות בארץ. אכן **אין כיום שאלות ערכיות גדולות וגורליות רבות כדוגמת חוק הגיוס, על סדר היום החרדי הציבורי**, כמו שהיו פעם, אבל כמה חבל שאין כוח גדול מאוחד זה מנוצל כראוי להשגת פתרונות לבעיות החומריות העצומות של היהדות החרדית, כגון התקשורת הפופולרית, הדיוור, הפרנסה, והחינוך הייחודי. זאת משום שאיחוד היסטורי זה שממנה הוקמה תנועת אגודת ישראל נפגע לא מעט בדור האחרון, בהחלקו לשלושת מרכיבי היסוד של עדות החרדים בארץ, **וזקוק הוא לרחמי שמים מרובים ולפעולותינו הנמרצות על מנת לחזקו לקיימו ולחדשו ביתר שאת**, אבל ממנו ומהם יתד ופינה, עתיד וחזון היהדות בא"י.

י"א גואל ישראל

האם אנו עושים משהו למען הגאולה השלימה?

הבה נגדיר את מושגי גלות וגאולה. רבים חושבים שהגלות והגאולה הם **בעיקר מצבים מדיניים כלכליים וחברתיים** מסוימים רעים או טובים בהם נתונים פזורי העם היהודי בין הגויים בכל קצוות תבל, ושעתידים להתהפך - בתאריך ובמועד מסוים המקווה ומצופה מאוד במהרה - ממצב רע מוחלט למצב טוב מוחלט, על ידי משיח צדקנו. אבל **הבעש"ט ותלמידיו לימדונו כי הגלות והגאולה הם בעיקר בדעתו של האדם**. הגלות והגאולה הם תודעתיים בעיקר, וכאשר היהודי מסתכל על סביבו בעיני הטבע והשכל בלבד, הוא בגלות. אבל בה ברגע בו הוא מצליח לראות הכל בעיני האמונה בה' ולהיות מ'**יודעי שמך**', הוא בגאולה. כפי שכתב באורך הרה"ק ר' מנדל מויטעפסק זצ"ל"ה מחדש היישוב החסידי בארץ ישראל, בספר פרי הארץ - פרשת שמות

"... להיות כל עיקר הגלות הוא העדר אמונה ושכחתה, כי אם להשגיח על הטבע כידוע מענין גלות מצרים, שהיו נטבעים **בנפשותם** בעומקי הקליפות (ז"ח יתרו לט ע"א) ואילו לא הוציא הקב"ה את ישראל באותה שעה היו משועבדים ח", לעולם בהם יעבדו, כידוע שכבר היו בתכלית עומק הקליפה ולא היה אפשרות הגאולה **אא"כ שיתהפכו מקצה אל קצה שהוא ממ"ט שערי טומאה אל נו"ן שערי בינה** (זח"א רסא ע"ב

עיי"ש) שהוא הגאולה השלימה שיאמינו בה' לדעת אותו ואחרי היותם דור דעה אז יצליחו לגאולה כמאמר (שמות ג, יב) וזה לך האות וכו' בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה..."

וגם כל ההתנגדויות והמניעות למהלך השמימי והאמוני, נועדו דווקא בכדי להעצים ולהבליט אותו עוד יותר בדעתו של היהודי ובראיה וההבנה שלו, על ידי הניסים וההשגחה המורגשת. כפי שכתב שם בספר פרי הארץ - פרשת שמות

"... עתה תראה פי' הראיה וההתגלות צריכה להיות ע"י התנגדות ובלאו הכי אינו ניכר כידוע מסדר בריאת העולם לכן ויכבד לב פרעה וכו' (שם ט, ז) למען תספר (שם י, ב) משום פרסומי ניסא..."

ולכן גם קבעו הבעש"ט ותלמידיו כי הגאולה חייבת לבוא קודם לכל אחד ואחד באופן פרטי בעבודתו לצאת מהרע השוכן בעצמו, ורק אח"כ ייגאל מהרע החיצוני המשעבד אותו, ולא להיפך. כפי שמופיע שם בספר פרי הארץ - פרשת מטות ומסעי

"... ומאמר הבעש"ט... אדם כשר א"א לו להגיע ולעלות אל שורשו כי אם ע"י [עניינים הבאים מ] שכנגדו, שיעלו במחשבתו והוא יתעורר מהם לבוראו ית', והן הן הנסיונות כמארז"ל (שבת עז ע"ב) בברייתו של עולם מעיקרא חשובא והדר נהורא. והוא מוזכר בזוהר הרבה פעמים. לכן כשהאדם רוצה להכניע איזה דבר רע העומד עליו בתחילה צריך להכניע באמת לפניו וכו' ב"ה מאותו הרע השוכן בעצמו, וזהו ביטול הרע והמתקת הדין, וז"ש (תהלים סט, יט) קרבה אל נפשי גאלה ואח"כ למען אויבי פדני, פי' בתחלה ביקש שתבא הגאולה לנפשו מכל אומות העולם שהם ההתקשרות במחשבת חוץ וממילא יהיה פדוי מאויביו שהוא ביטול הקליפה והמתקת הדין.

וכך לפי הבעש"ט ותלמידיו, רק אחר הגאולה הפרטית אפשר לבקש על הגאולה באופן כללי לכל העם, ולא להיפך.

"... ענין גלות מצרים וגאולת מצרים כמו שהיה בדרך כללות אומה הישראלית כך יש בפרטות אדם אחד, וכמו ששמעתי פירוש הפסוק (תהלים ס"ט) קרבה אל נפשי גאלה כי קודם שיתפלל על גאולה כללית צריך להתפלל על גאולה פרטית לנפשו ודפח"ח..." (תולדות יעקב יוסף פ' שמיני):

לכן הגאולה והמשיח יבואו רק ב'היסח הדעת', אי אפשר להתכוון אליה ישירות בשום פעולה ומעשה. הגאולה היא כמו הכבוד, הם בורחים כאשר רודפים אחריהם. הרודף אחריהם, דווקא מרחיקם מעצמו. שכן הכבוד הניתן לאדם פירושו הוא, הכרה בכך שמעשיו וכוונותיו של אותו אדם נתונות לגמרי לאותו ערך חשוב ומכובד בו הוא מאמין, עד שהכבוד וההערכה הנתונים לערך ההוא על ידי הבריות, ניתן גם לאדם המתמסר אליו לגמרי בכל כולו במעשיו ובכוונותיו. כך גם הגאולה פירושה היא בו ברגע יכירו כולם כי כל המעשה והנעשה על ידי ישראל ועמם, הוא רק מאת ה' מתוך עמידתם לפניו לעבדו ביראה ואהבה ביחודא שלים. אם המעשים נעשים במטרה להתכבד או במטרה להיגאל הרי הם היפך הגמור מהמכוון, שהרי בכך האדם מודע לעצמו ומתכוון רק לעצמו וטובתו במעשיו, והריהו פועל כיתר בני האדם ובעלי החיים, וזה היפך המושג של הכבוד והגאולה האמיתיים. וכפי שהסביר שם עוד בספר פרי הארץ פרשת שמות

"... וזהו שארז"ל (סנהדרין צז ע"א) אין משיח בא אלא בהיסח הדעת פי' כי הדעת הוא כללות כל המידות מז' ימי הבניין ואינה מדה בפני עצמה, והגאולה שצריכה להיות מכל [השבעים] אומות העולם אשר שרשם ז' ימי הבניין א"א להיות כ"א שיגיע למעלה מן הדעת שיסיח עצמו מן הדעת ולא יהיה שום אמצעי בינו לבין השי"ת ולא שום הפסק בעולם כ"א יחוד אמיתי..."

וכפי שהסביר זאת בספר שפת אמת (בראשית - פרשת ויחי - שנת תרל"ה) בדברים מדהימים ונפלאים, על יעקב שהיה רואה תמיד את האמת באספקלריא מאירה, ולפניו לא הייתה בכלל גלות במצרים... רק שלא היה יכול להראות זאת לבניו. לכן נצרכו הם לאמונה. לדבריו גם עכשיו זה כך בדיוק, ואין כל סוד או איזו 'נפקא מינה' בתאריך הגאולה ומועדה...

"...ביקש לגלות הקץ ונסתם ממנו. אם הפי' על זמן ביאת משיח לא ידענו מה סוד עמוק הוא זה. וגם מה נ"מ בידיעה זו. רק עיקר הפי' שרצה לברר להם שורש הגלות והגאולה. כי באמת אין רע יורד משמים וימי

הרעה נעשים רק ע"י חסרון המקבלים שנהפך להם לרע. והוא רק הסתר. ולכן יש לו סוף וקץ כי השקר אין לו רגלים וקיום. **ואם הי' יודעין זה האמת לא הי' שולט בהם הגלות.** רק כי לא הי' ניתקן הכל כראוי והי' מוכרח להיות גלות מצרים. ולכן לא הי' יכול לגלות זה הקץ. ומ"מ איתא כי גילה מה שרצה לגלות רק בדרך הסתר. ופרשנו בעזה"י כי יש **אספקלריא המאירה והיא בחי' יעקב שאין לפניו הסתר ורואה הכל בעין הראות.** ויש אספקלריא שאינה מאירה, והיא בחי' אמונה שע"י ההסתר עצמו צריכין לבוא אל האמת ע"י האמונה, ונק' אספקלריא שא"מ, כי האור בא מההסתר דייקא כנ"ל והבן. וכיון שלא הי' יכול יעקב לגלות זה הקץ שהוא לברר להם האמת בבחי' אספקלריא המאירה צריך להיות התיקון בבחי' אמונה. **וזה צריכין לידע גם עתה כי בכל גלות כן. שהקב"ה מכין קודם הגלות הארות קדושות שיכולין להתדבק בהם אף בחשך, רק שאינו נגלה, וכשמאמינים כראוי יכולין למצוא האמת, ואז בא גאולה כי תכלית הגלות הגאולה כנ"ל.** וכן שמעתי מפי מו"ז ז"ל ע"פ ויחי יעקב בא"מ שע"י בחי' אמת מדתו של יעקב כדכ' תתן אמת ליעקב עי"ז יכולין לחיות גם בכל המצרים שיש לכל איש ישראל כנ"ל.

לכן הפעילות הכללית של היהדות החרדית המרכזית מכוונת אך ורק לאפשר לכל יהודי, עמידה לפני ה', בארצו, בעבודתו, ושמירת תורה ומצוות ולימודם. לכן הם היחידים שאינם משחקים בשום משחק ובשום תסריט של גאולה או גלות - מעבר למטרותיהם שלהם, בעבודת ה'. והם פועלים רק למען כבוד שמיים בקיום מצוות מקסימלי הלכתי. המתאפשר בארץ ישראל ובמצוותיה התלויות בה. **אך לא למטרות של גאולה.** ההיסטוריה הארוכה שלנו, העליות והמורדות שלנו בכל הדורות ובכל הגלויות מראה כי כל הצלחה אחרת, **כל הישג 'גאולי' אחר,** לאומי או גיאוגרפי, כלכלי או חברתי, שאינו קשור ונצרך למשמעות הישירה הזו של עבודת ה' ולימוד תורה, **שווה כקליפת השום.** ההצלחות העצומות של הקיבוצים החלוציים שלבסוף פשטו את הרגל בעשרות רבות של מיליארדים על חשבון הקופה הציבורית. יישובי ומושבי הפריפריה האחרים שהוקמו על ידי התנועה הציונית, כמו גם גושי התיישבות גדולים של הציונות הדתית, שהפכו בימינו או לעסקי נדל"ן מסחריים מלווים במאבקים בלתי פוסקים או לעזובה ושממה חברתית וכלכלית.

יב. גאל ישראל

האין הסימנים הרבים של הצלחת יישוב הארץ בבניין תעשייה וחקלאות מראים שאנו ב'אתחלתא דגאולה'?

הראשון שהגדיר את ההתיישבות היהודית בעת החדשה בארץ ישראל כ'**אתחלתא דגאולה'** היה הרב ר' מנחם מנדל מויטבסק זצ"ל, מנהיג העלייה החסידית הקיבוצית הראשונה לארץ ישראל בשנת תקל"ז. (במכתב ד' בספר פרה"א הוצאת המסורה תשס"ז ומופיע בכל הדפוסים הנפוצים) זאת מסיבה אחת ויחידה כפי שכתב בעצמו שם - **"כי נתגדל ונתקדש שמו הקדוש בעיני כל"** כאשר הצליח להגיע אחד השדרים" מחו"ל חזרה לא"י עם משאבים כלכליים מזומנים ועתידיים ולהתגבר על ה'פקיד' הרשע ולהדוף את שאר המתנגדים, ולהרים את קרנם של החסידים הדבקים בה' לעיני כל סובביהם בטבריה. הצלחת יהודי חרדי ומאמין לנטוע יתד עמוקה בארץ הקודש, לעבודת ה' ולתורתו, **היא בלבד - 'אתחלתא דגאולה'.**

"...ועתה הודינו לאלקים עליון לאל גומר עלינו. ב"ה אשר לא השבית לנו גואל פדה בשלום נפשנו ויעל משחת חיינו, הקים מעפר דל מאשפות הרים אביון, בעת בא חביבי הרבני המופלא מו"ה שלמה זלמן הכהן, משולח שלנו שלם בגופו שלם בממונו. חסדי ה' כי לא תמנו נס בתוך נס ותחבולות מלחמה עם הפקיד כפי המדבר אליכם. ובידו כתבים פתוחי חותם ופסקים (מכת"ר) בהסכמות הרב הגאון הישיש (והסכמת) וגבאי א"י דק"ק בראד לתקן העבר בסילוק חובות יחיד וציבור, ותקטן עוד זאת בעיני אלקים ואדם וידברו גם אל בית עבדו למרחוק להטריפני לחם חוקי הקצוב מדי שנה בשנה, ומי יוכל לספר עוזו ונפלאותיו אשר עשה עמנו. והיא אתחלתא דגאולה כי נתגדל ונתקדש שמו הקדוש בעיני כל. תפול עליהם אימתה ופחד, ולא מצאו ידיהם ורגליהם מקום לנוס שמה ולהסתר. כן ינער ה' רשעים מן הארץ ומלאה פה לפה עובדי ה' עד כי יגאלנו גאולה שלימה אמן..."

עלייה זו שיצאה בחודש אייר ממזרח אירופה, ויום ההילולא של מנהיגה הרה"ק רמ"מ מויטעפסק חל בא' באייר, מניעה היו עבודת ה' שלמה ורחבה בא", והייתה חפה מכל כוונה להיגאל או משיחיות נסתרת, ומנהיגיה לא פנו

ואף לא עלו לירושלים - היא נקראה על ידם **'כ'אתחלתא דגאולה'**, במשמעות הבלעדית של הגדרה זו היא כפי שכתב בעצמו **"שנתגדל ונתקדש שמו יתברך"**. הם התכוונו רק לאפשרות מלאה של עבודת ה' בתפילה ותורה ושמחה של מצווה וקיום מצוותיה של הארץ. כפי שתראו באורך במכתב י"ג בספר **יסוד המעלה**, מהסופר החשוב ר' אהרן סורסקי הי"ו, בסופו של מכתב ארוך רווי תלאה וסבל, בו מתוארים מושאי השיא של הרווחה וגאולה זו באותו זמן. בעיקר ביכולתם לקבל לעצמם בית הכנסת מיוחד משלהם, ולהתפלל בו יחד עם הרה"ק בעצמו ובהנהגתו ב'קולי קולות' מבלי הפרעה.

"...עתה באתי להודיעך אהובי אחי מרוב טובה של המניין המיוחד שנעשה בחצר של אדמ"ו **וגדול החירות תורה ותפילה ושמחה של מצווה ועבודה**, אין מעצור בעם כי אם **דבר אחד לדור**, הוא אדמו"ר שיחי', ובעצמם עומדים לפני התיבה על פי רוב בשבת וחול, ותפילתנו זכה, עכ"פ **כל אחד יוצא ידי רצונו ומחשבתו מקום הישג יד שכלו בלהב השמים** בקול גדול ולא יספ והקול מעורר הכוונה עד לב השמים. ברוך ה' אשר לא הסיר תפילתו וחסדו מאיתנו..."

מה שנראה הוא, כי בדורנו ישנה **תקומה גדולה ליהדות ולתורה בארץ ישראל**, ומרביתם הגדולה של עובדי ה' ולומדי התורה נמצאים בארץ ישראל ו-90% מספרי הקודש יוצאים לאור בארץ ישראל. והקב"ה מסבב כל הסיבות רותם לעזרתם ציבורים ואנשים רבים בארץ וגם בעולם, ה'**בונים גשרים ומייסדים שווקים**'. אך לא ניתן לזקוף את הערך הרוחני של תהליך זה וקיבוץ הגלויות בעקבותיו, לאלה שבמודע הם **מתנגדים למשמעות היהודית הקדושה** שלו, אף שנטילים בו חלק מעשי. הם אינם אלא שליחי המקום העושים את שליחותם, מעבר לדעתם ומודעותם ואף **בעל כורחם**. יתכן שזו זכות הניתנת להם משמים כבני אברהם יצחק ויעקב, כגורם ואפשרות לחזרתם בתשובה.

ואכן גם הפריחה הגשמית של **ארץ ישראל החרדית** ניכרת עד מאוד. ולמרות הקשיים הביורוקרטיים העצומים בתכנון בנייה הלוקחת בארץ עשרות שנים, גם העלויות היקרות הנובעות מהבניה באבן ובטון, מול הדלות היחסית של הציבור החרדי, וכן הקשיים הפוליטיים מבית ומחוץ בכל יישוב ויישוב, הרי שקמו וגדלו ב-35 השנים האחרונות **כעשרה יישובים חרדיים ענקיים המאכלסים רבבות יהודים שומתומ"צ, וברובן גם עומד בראשן ראש עיר חרדי**. (ביתר עילית - מודיעין עילית - קרית ספר - בית שמש - אלעד - עמנואל - רכסים - נתיבות - רמות - רמת שלמה. מלבד הרחבות רבות בטבריה - צפת - עפולה - אשדוד - קרית גת - אופקים - אחיסמך בלוד, ועוד היד נטויה). כל זאת בניגוד גמור למה שקורה בחו"ל אפי' בתפוצות ישראל העשירות בהם בניית מקום יישוב קלה וזולה לאין ערוך, לא קם ככל הידוע לכותב שורות אלה אף לא יישוב חרדי חדש אחד בשנים אלה, למרות מצוקת הדיור החריפה גם שם. חלק מיישובים חרדיים אלה נמצא מעבר ל'קו הירוק' ו**דווקא הוא, הוא היישוב היהודי המשמעותי והאיתן ביותר בשטחים אלה**. ניתן לקבוע בבירור ולהאמין כי גם ההצלחה החקלאית והכלכלית בארץ בטכנולוגיה ובמיוחד במציאת שדות הגז העצומים נועדה לאפשר את קיומם של כל אותם עובדי ה' ולומדי התורה. **והם הסימנים כי רצה ה' את עבדיו הצדיקים ואת מקומות מושבותיהם בארץ ישראל**. הם אינם סימנים להצלחת הציונות והמדינה.

לסיכום: יש קהלים רבים בעם היהודי. יש מי שזוכים להיות **חלק חיובי ומבפנים** בתמונת ה'אתחלתא דגאולה' של הרה"ק מווייטעפסק זצ"ל"ה המתבטאת ב**יישובה החרדי של ארץ ישראל** של זמנינו, כמו היהדות החרדית המרכזית והמאוחדת בהנהגת רבותיה. יש קהלים שלוקחים בתמונה זו את **החלק השלילי והם כרקע מבליט ומשמר לחלקים החיוביים**, אבל הם עדיין בתוך התמונה. יש כאלה שזכו להיות חלק חיובי אבל מחוץ לתמונת זו, **והם השליחים של המקום מבלי ידיעתם כ'חמורו של משיח'**. ויש שלא זכו כלל להיות בתמונה והם השוללים אותה מכול וכול ומבחוץ. ירחם ה' עליהם ויחונם. וסוף הכבוד והגאולה השלמה לבוא כשיהיה רצון לכך מאת ה' ונהיה כולנו ראויים לכך. בהכרה כי **"אפס בלתך גואלנו לימות המשיח ולחיי העולם הבא"**, וכפירוש הידוע של הרבי מסאטמאר - אין שום היתכנות לגאולה - בלתך ה' גואלנו. וזוהי שאיפתם של כמעט כל היהודים החרדים לדבר ה' בארץ ישראל.

במאמר זה הושמטו עקב אורכם הגדול המקורות והציטוטים כנהוג בכל מאמרינו, למעט בשני הסעיפים האחרונים. והם עוד יושלמו אי"ה.

לרעיונות הערות והארות בכל הנ"ל ולקבלת הגיליון נא לכתוב [לכתובת 2823482@GMAIL.COM](mailto:2823482@GMAIL.COM)